

Esitɛeri yaama

L'histoire d'Esther

Association pour la traduction de la Bible en Waama
(ATRABIWA)

Dépôt légal n° 6563; 1er trimestre 2013

Bibliothèque nationale

ISBN:978-99919-872-8-6

Imprimerie

Première édition

Les illustrations de la couverture et aux pages 5, 7, 12 par
Horace Knowles © The British & Foreign Bible Society,
1954, 1967, 1972

Esiterei yaama

L'histoire d'Esther

Traduit par l'Equipe Waama
sous l'égide de l'Association pour la Traduction de la Bible
en Waama (ATRABIWA)

Dépôt légal n° 6563; 1er trimestre 2013

Bibliothèque nationale

ISBN:978-99919-872-8-6

Imprimé par

Edition préliminaire 2013

150 exemplaires

© 2013; ATRABIWA

Sabare waari debikirooma

Sabare dee ti maasiti Ɛsitɛeri yaama-di. Dè ti dɛbikireti maa borika bà den ta nɛki sa bà ko Suifuda fuure dee ta bo Pɛerisi seema mii na maa borika bà fuure deŋo Ɛsitɛeri ta bà penna. Ɛsitɛeri den i Maadose woro ta wò tuuri ò kpento kuro bika-di. Maadose ŋo den-di sɔ Ɛsitɛeri cɔsu suu ò ta da dɛɛɛ ò wɛtina wuripe Pɛerisi mii, ò sɛki n̄ wɛti wuripe. Dà maa den mɛɛnde wuri woro bà ta booru Aseerisi oŋo-di kpiiri tinkpan bekeya kɔwukpa na yà beren, dà pite Ɛ̃endi tinkpan bekede sari Etiyopi dende nɛ pɛerisida paarikurima den ta yerentiti. Tantande dee den mii bà ta wari dà sabare, dà den mɛɛnde Suifuda kan ba see bà yon. Pɛerisi demba den-di bà see. Amani woro den ta i wurinun pɔpɔka ò sɛki n̄ kpɛesi sa ò ko Suifuda baa den nɔɔre ta bo wuridan mbu seema mii bà maasi . Ò n̄ wari sabare ò n̄ daka dè mii wuro maarima ò n̄ beeri weera maasi, ò n̄ bire wende dee den daare bà ta da ko Suifuda bà maasi. Boki dikiti yii bà ta booru purimmu-di bà den ta fuki bà n̄ tondina dà wende. Maa Maadose ta wombi dà yaama, ò sɛki n̄ yaakire Ɛsitɛeri kpaŋa sa ò taka ò nɛ sabiri wuro

maari yǎorima maa Amani ta boti Suifuda yini ò cɔɔsina wuro nendibu bà tori. Wuro seki ò basi Ɛsitɛeri barika Amanni maarima ò peti. Ò mɔnɔ ò seke bà ò ko Amanni daaku yini. Suifuda ò kooran bà yiriberɛ tɔɔba kutibu daare dee bà yiriberɛda mba mun ta da bà ko. Bà seki ò wɛ̃tɛre wɛnya yaa den daare bà ta kpayi sookima bà yiriberɛda yini deerama maa bà ta booru purimmu mà wɛnya. Dà sabare mii-di bà ta dɛbikire dii deera mma ta yerunde. Dè ti dɛbikireti sa yoŋo ba sookiti ò peti Suifuda fuure.

Baa ta wari sabare dee bà neki bà tɛtɛ yi daasawu.

Sabare dee i waaro pɔpɔɔma-di. Ti dakisi bee yontiya sa ti yɛn yà ka da seŋi-di. Wan ka boti yomma dà beeya yini ò da sooki-di ò ti yɛn ò ti mà maasi, ya ò ti wari sabare ò dɛbikire maa oŋo ta ninti. Ceri dà bee yontiya:

Reine: Wuripe

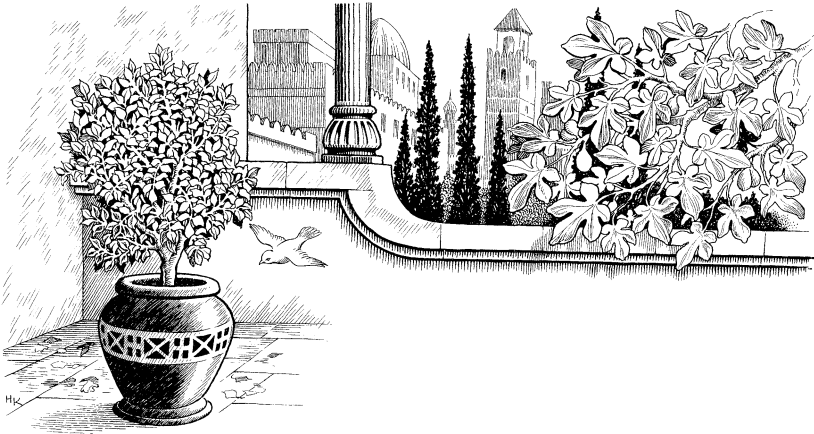
capital: tin kpɛɛŋu

Wuro basi deera kpɛɛmma.

¹ Dà den mɛɛnde sa Aseerisi-di i wuro. Dà den Aseerisi ɲo den-di i tinkpan bekeya kɔwukpa na yà beren, wuro, dà kpaa Ëɛndi tinkpan bekede sari Etiyopi dende^{a1}. ² Aseerisi den kari wurima bà tin kpɛɛɲu kuu bà ta booru Suusi kù mii-di. ³ Ò wurima bin taarenne mii ò sɛki ò basi deera kpɛɛmma baa den nɔɔre ta i ò paariba, na ò yerentiba, na soosada paarikuriba baa ta kpiiri Pɛerisi na Mɛedi, na yiri kpɛɛmba, na tinna nunkpiikiba bà tori. Bà ò kaate wuro yete. ⁴ Ò ò sɔɔkiti ò wuridambu kpaatire kpɛɛmma mɛɲire na ò muɲo ò kpɛɛn kakitamma mɛɲire sari cirisu sù kparun ò miɲina. ⁵ Maa dà den cirisu ta miɲi wuro ò turi ò ò basi deera kpɛɛmma baa den nɔɔre ta bo bà tin kpɛɛɲu kuu bà ta booru Suusi kù mii, yiri kpɛɛmba na yiri muuba bà tori. Bà ò deeriti sari wɛnya yà beren wuro yete cɛncɛn kpɛɛnde yini nɛɛ bà ta tɔmbisi tiipuun teeda bà borika borika. ⁶ Bà ò maari na tan tiiriya yaa bà ta booru maaribu bikiya sa yãakiya tɔɔma. Biki nya yini, bà ò baabire sɔɔma baana.

1 ^{a1}1.1 Aseerisi ɲo bee tɔɔre-di Serɛsesi. Ebereda timma mii-di bà ta wò booru Aseerisi. Kerekida maa i wò booru Serɛsesi

Baa nna yini bà ò dɔ̀ki wēe porisu na tēerisu. Dà wēe nsu yini bà ò duriki kparee tiirina, porina na tēerina maa cāa . Tiŋa bà ò tēŋe tan karootanya, yà yontiya wennun i wina wura, tɔ̀ya wennun i wina sɔ̀ma. Dà tiŋa yini bà ò cetire tanya yà yontiya i boti wennun dɔ̀ndɔ̀n, tɔ̀ya i pori, tɔ̀ya i nekinakisiti tɔ̀ya i bitiri. 7 Bà ò dɔ̀siti yiriba difēe daama wura bookiya cetema kutire mii daama maa wuro den ta yāwu. Dà daama den sii-di kpɛmma sa maatori wuro den ta tonte sa ò bà basi bēere. 8 Arima bà den tòn ba yɔ̀ro yoŋo na wenun sa maa tori wuro den ta maasi ò yerentiba sa bà nɔ̀ŋe baa wan ò yāa nēe ò wenun ta bindina. 9 Wuripe Fasiti maakan ò basi wuro Aseerisi wuridambu mii deera kpɛmma peebe tori.

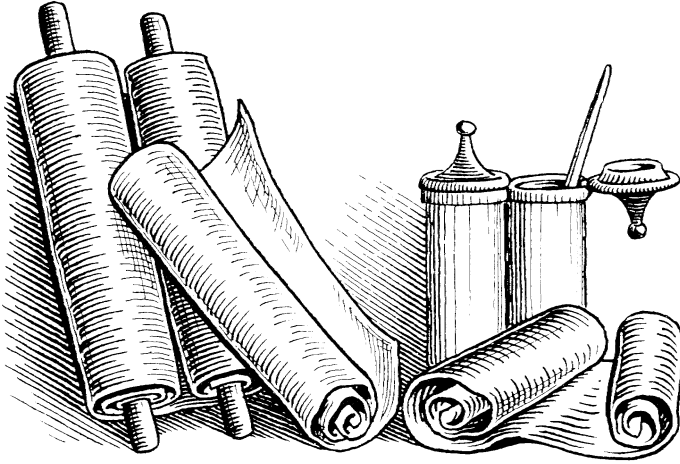
Suusi tiɲu wuri dambu.

Wuro tɔŋɛ wuripe Fasiti

¹⁰ Wen berentende daare sa wuro yāyi difē daama ò kpaŋa ò yandi, ò sɛki ò tɔ nɔɔre Meumanni na Bisita na Aribona na Bikita na Abakita na Setaari na Kaarikasi ,doofariya yà beren yaa den ta pukiri ò yerisu ¹¹ sa bà taka bà boon Fasiti ò ì fɔkirinunna wuri yuufɔkiranɔ ò mun sɔɔ ò sambu yiri kpɛɛmba na baa den nɔɔre ta bo dà cɛ maa tori ò den ta sɔɔti kpɛɛmma. ¹² Maa Wuripe Fasiti ta wombi nɔɔre dee doofari nya ta connunna, ò ò yeeri sa ò taka. Dà sɛki ò kaaki wuro ò ò puuri peri kpɛɛŋa. ¹³ Mamma sɛki-di wuro ta boo ò cekootiba baa ta i paarikurima na kaakun yintiba ò ò bà bibi maa bà ta da koo dà yaama, sa maa bà den ta boti mandooma sa bà basi. ¹⁴ Ceri wuri nunsu sù beren suu den ta bo wuro cɛ: Kaarisena na Cetaari na Adimata na Taarisisi na Merɛɛsi na Maarisena na Memukanni. Bà den i Pɛerisi na Mēedi demba-di. Bamba-di wuro den ta daka naare ò ò bà kande para pɔpɔɔya. ¹⁵ Wuro ò bà maasi ò wa: Men wuro n tombi n doofariya sa yà nɛɛ maasi Wuripe Fasiti maa n ta dee, nɔɔre dee n ta tɔ ò maa i ba dè seŋo.

Paarikurima mii wee-di ti ta da wò basi dà wò cekisirena nu? ¹⁶ Memukanni n̄ tuure wuro na ò wuri nun tɔ̄su ò wa: « Dà ba ì sa wuro yon dan wuripe Fasiti ta wērina, ò wērina-di wuri nunsu na baa den nɔ̄re ta bo Aseerisi wuridambu seema mii. ¹⁷ Dà maa i peebe bà maasi bà da won-di maa wuripe Fasiti ta basi. Bà maa kan ì ba suuriti bà coriba yuuna . Bà t̄n dà yoori bà wa wuro Aseerisi den tɔ̄ nɔ̄re sa bà boon Wuripe Fasiti, ò maa n̄ yeeri sa ò taka. ¹⁸ Dà kpaana dà daare P̄erisi na M̄edi nunkpiikiba peebe baa ta da won dà yaama bà da ì mà yawu-di. Bà kan i ba debiri bà coriba yaama cori mba n̄ maa bà puurina perisu. ¹⁹ F̄en wuro o ka ȳembi sa dà sɔ̄ti, o yiire paarikurima maa ta da cirisire Fasiti sa ò takun ò yise o nuɔ̄a, o maa kp̄esi pe woro ta tiiri o wò w̄tire wuripe. Dà yaama n̄ yuɔ̄i P̄erisi na M̄edi paarikurima mii n̄e mà ta ba p̄etu. ²⁰ Wende dee wuro paarikurima ta da wanni wuridambu seema mà maasi mà mii maa bù kp̄emma ta m̄e, coriba ka i yiri kp̄emba ya yiri muuba ka-di bà peebe t̄n da bà suuri-di yuubu. ²¹ Wuro na ò wuri nunsu bà seki n̄ mà seɔ̄i, wuro seki n̄ basi maa Memukanni ta dee. ²² Ò n̄ tari sabaya wuridambu tinkpan bekeya yà maasi yà mii. Tinkpan

bekede baa sire na dè borika waari, fuure baa sire na dè borika yaama. Bà den wari dà sabaya mii, sa baa wan n̄ i ò yete tee, ò seke bà ì yawu ò timma.

Sabaya na saba wariti daafa na yima maa bà t̄n ta warina

2

Esit̄eri w̄t̄e wuripe

¹ Maa dà den w̄nya ta miiki sa wuro Aseerisi perika dori, ò n̄ tendi daa Fasiti ta w̄ò basi na tondooma maa ò ta cante w̄ò tori. ² Baa ta yerentiti wuro bà n̄ w̄ò maasi bà wa : « n̄ɲɛ ti kp̄esi o tori pepeesu suu den sambu ta kpen, suu ten ta mii dooba. ³ O t̄nsi yerentiba o wuridambu tinkpan bekeya-mii, bà kp̄esun pepeesu suu den sambu

ta kpen , bà sù kaatun peebe yeti kpɛende dee ta bo tin kpɛɛɲu kuu bà ta booru Suusi, nɛɛ o doofaride, Eke peebe yeti manno ta da ì sù cɔɔtiri ò ì sù tɔɔkiti pepeema niina na daa sù ta da ì saɲiretina sù yon. ⁴Pepee sika ka o saɲi kaɲa ò daari Fasiti parade kà wēti wuripe.» Wuro sɛki ò pensi yaa mma ò ò basi maa bà ta dee . ⁵Dà maa den mɛɛnde Suifu woro bà ta booru Maadose ò yewu tin kpɛɛɲu kuu bà ta booru Suusi kù mii. Ò den i Bensame fuure deɲo-di , ò i Yayiiri bika, Yayiri ɲo i Simmeyi den bika, Simmeyi i Kiisi deɲa. ⁶Ò den bo Suda wuro Yekoniya na tɔɔba baa Nabukodonosɔɔri Babidɔnni wuro den ta findikunne na wenun Seerisadɛmmu bà mii ò ò bà korina Babidɔnni. ⁷Oɲo den-di tuuriti ò kpento yērika bika Adasaa^b, sa maa tori kà te na ka nɛ bà den ta kpɛii. Pepe ɲa kpaɲa maa den i sɔɔti nintooma. Maa kà teeda ta kpɛii, Maadose sɛki ò kà canni tuurima. ⁸Maa bà ta wansire wuro yaama na ò paarikurima tinna mii, bà sɛki ò kaate pepeesu kuti beere Suusi tiɲu peebe yeti kpɛende mii, Ɛsitɛeri maakan den ò i bo mii bà ò wò takana wuridambu mii. Bà ò wò mansire

^b2.7 Babidɔnni tiɲu mii-di bà den ta pɛɛ dà pepeeka beere sa Ɛsitɛeri. Na Ebereda timma kà beere-di"Adasaa".

Eke, wuro peebe manno. ⁹Pepe ŋa sɛki ñ saŋi Eke kpɛɛmma kà ñ piisi barika wò ɛɛ. Ò ñ kasire ò ñ kà tɔ, daa den nɔɔre dà ta kà bibisiti, sa kà ñ saŋiretina kà yon na kà diima maa dà ta kà bibiri. Ò ñ turi ò ñ tondi wuro yete mii pepeesu sù beren, sa sù ñ kà yerentiti, ò ñ bà yuŋire deeka kaa ta sante tɔɔsu, peebe yeti kpɛɛnde mii. ¹⁰Ɛsitɛeri ŋo maa den ba maaso yoŋo fuuree dee deŋo ò ta I, na yete dee den mii ò ta yerunde, sa maa tori Maadose den ta dee ò ba maasi yoŋo. ¹¹Wenya yà maasi Maadose den tòn ñ waru peebe yeti kpɛɛnde saatire sa ò sooki ò wonna Ɛsitɛeri kpandarima yaama na maa bà ta wò pukiri. ¹²Dà den tòn bibi sa pepeeka baa sika kà ñ saŋireti kà yon-di bin munde ñ woosina kà yaa taka wuro ɛɛ sa maa paarikurima maa ta bo peebe tori mà ta dee. Ciri pɔpɔɔsu sù kparun mii kà ñ taasiti kum wɔɔkamma maa bà ta basina miiri. Ciri tɔɔsu sù kparun woro ta kpaari, kà ñ yokiriti kà yon turaaya na tɔɔda tɔɔda daa tòn ta saŋire pe. Dà den cirisu ka miiki pepeeka baa sika kà maa i boti kà wende dee kà ta da taka kà tiikanna wuro. ¹³Pepee sika kà yeru peebe yeti kpɛɛnde sa kà nɛɛ tiikanna wuro ò dambu mii bà tòn kà tɔ-di daa den nɔɔre kà ta neki sa kà ñ pukiri kà takana. ¹⁴Kà tòn taka

wuro ce yaanwende-di kà nɛɛ n̄ sun, dà ka dɛbiki siɲire kà n̄ yuɲi peebe yeti yennende, wuro poriba yete dee doofaride Sasikaasi ta mandi. Kà da i bo dà cɛɛ-di, kà kan ba kpinnanti wuro weeki sari kà dɔɔku n̄ mun puke wuro ka-dan ò boo kà beere kà yaa takun ò cɛ. ¹⁵ Maa Ɛsitɛeri Abisayiidi bika, Maadose kpento yɛrika bika wende ta faki sa ò taka wuro cɛ, ò maa i ba bibo tɔɔ dɛɛnda, daa maa Eke wuro doofaride dee ta manni peebe yeti kpɛɛnde ta wò ceke sa ò canni ka-dan. Baa den nɔɔre Ɛsitɛeri den t̄n ta tiikambina bà den t̄n wò basi barika-di. ¹⁶ Aseerisi wurima bin berentende ciri piika mii, faa bà ta booru tebeeti, bà n̄ candi Ɛsitɛeri bà n̄ wò takana wuro cɛ ò dambu mii ^c ¹⁷ wuro seki n̄ neke Ɛsitɛeri dà n̄ kpɛndi pee tɔɔba bà maasi, ò n̄ piisi wuro cɛ barika, wuro n̄ wò pensi dà n̄ miiki pepepe tɔɔsu sù maasi. Dà wende wuro n̄ wò fɔkire wuri yuufɔkirana ò n̄ wò wɛt̄ire wuripe ò n̄ daari Fasiti parade. ¹⁸ Wuro n̄ basi deera kpɛɛmma Ɛsitɛeri beere tori ò n̄ boo ò wuri nunsu na ò yerenti kpɛɛmba . Dà wende daare ò n̄ fɔɔsire baa den nɔɔre ta bo tinna naa ta bo ò wuridambu seema mii, ò n̄ pɛeki yiriba pɛɛya na bɛere kpɛɛɲo. ¹⁹ Maa

^c**2.16** Binde ciri piika-di bà ta booru tebeeti na Ebereda timma

bà ta kaate pepeesu suu ten ta mii dooba yennemma dà den mæende Maadose pukiri yerika wuridambu nuntuŋu nœre-di. ²⁰ Èsitæeri ten den ba maaso yoŋo fuure dee deŋo ò ta i na yete dee den mii ò ta yerunde, sa maatori Maadose den ta dee ò ba maasi yoŋo. Èsitæeri den tãkititi ò seŋiti Maadose yaama-di sa maa ò den ta basiti sa Maadose ŋo ten kpaari ò wò tuuriti.

Maadose penna Wuro fɔ̀ku.

²¹ Wen yonde daare sa Maadose bo wuro yete mii nœ ò tòn ta pukiri yerika, doofariya yà yendi Bikitanni na Tereeki baa ta manni wuro yete nuntunna bà seki ò cookan sa bà ko wuro maa tori bà den ta wò puutena perika. ²² Maadose seki ò won dà yaama, ò ò mà maasi wuripe Èsitæeri. Oŋo seki ò ma tãke wuro na Maadose beere. ²³ Maa bà ta mà dæbe bà mæende da i porima-di bà seki ò dɔ̀ bà tirisu wẽya bà ò bà duriki daatu yini bà ò kpiiran. Wuro nuŋa mii bà ò daka dà yaama wuridambu sabare mii.

3

Maadose na Amani bà wẽte yiribereda.

¹ Maa danda ta miiki wuro Aseerisi seki ò kpeŋire Amani

Amedata bika Akaaki fuure denjo. Ò n wò wētire wuri nun pɔpɔka. ²Baa den nɔre den ta pukiri yerika wuri dambu nuntuɲu nɔre bà n tàn yike bà n yuure Amani nuɲa mii sa maa wuro den ta dee. Arima Maadose oɲo maa den tàn ba yiko ò yaa nɛɛ yuurena Amani nuɲa mii. ³Wuro yerentiba baa den ta bo wuro yete nuntuɲu nɔre bà sɛki n bibi Maadose bà wa: « wee-di seke o ta yeeriti wuro paarikurima nu?» ⁴Wenya maasi bà tàn ì wò yawuna dà yaama ò ì ba bà daariti. Bà sɛki n maasi Amani sa bà yen Maadose ka da ì tɔkiti ò ì kperikireti ò tuuku sa maatori ò den ta bà maasi sa ò borika-di Suifu. ⁵Mamma-di Amani ta maasire Maadose ò mɛɛnde wende dee tɔɔba tàn ta yike bà n yuurena ò nuɲa mii ò ka miikiti oɲo tàn ba yiko ò maa tàn ba yuuro. Perika sɛki n puke Amani kpɛɛmma. ⁶Maa ò ta wombi sa Maadose borika-di Suifu ò sɛki n yen sa dà ba sɛkuna sa ò koo oɲo ò yon. Ò n tonni sa ò dà koo Maadose na ò fuure demba bà maaseɲa, Suifuda baa den nɔre ta bo Aseerisi Wuri dambu seema mii. ⁷Binde ciri pɔpɔfa faa bà ta booru nisãa fà mii sa wuro Aseerisi bo ò wuruma bin piika na yà yendi mii, Amani sɛki n seke bà n fuki bokidikiti yii bà ta booru puurimu sa ò maɲi wen sɔɔtire ò

basina maa ò ta ñeki. Dà seki ò dori binde ciri piika na sù yenni yini faa bà ta booru Adaari cirifa.

Amani ñeki ò peti Suifuda fuure

8 Amani ò maasi wuro Aseerisi ò wa: « Fuu yonde-di bo dè i ba tabina tɔɔya. Dè yiriba maa i bo weena maasi nɛɛ den nɔɔre yiriba ta yewu o wuridambu seema mii. Bà paarikurima ò ba patina bori tɔɔsu, bà maa i ba dɛbiri fen wuro ò paarikurima. Dà ba da i yonda sɔɔtida o tori o ka bà nɔɔɛ bansire mii. 9 O ka maasire o mende sa dà sɔɔti, seke bà wari sabare o tɔ paarikurima sa bà kooran. Dà wende men maa suure wuridambu yerentiba dikitii kooya ^d tusiya piika, bamba ò maa yì daka wuridambu kpaatire kpakiroda mii. 10 Wuro seki ò fobiri ò wurima baan buu den yini ò m̄arima ta bo ò ò bù tɔ Amani, Amedata bika, Akaaki fuure deɔ Suifuda yiriberɛ. 11 Wuro ò maasi Amani ò wa: « tɛɛɛ o dikiti, dà yiriba maa, o ka ñeki sima o bà ma basi.» 12 Ciri pɔpɔɔfa wen piika na yà taari daare bà ò kaate wuro saba waritiba. Bà ò wari sabaya sa ma Amani

d^d3.9 Nɛɛ ti ta daka ò maa "dikitii kooya tusiya piika" cɛɛnde bà daka "Tanãa" tanãa wò yon maa tòn boti ciroo daa pisi taari na ba nun-di.

ta neki, bà ò yà tari wuro paariba na tinkpanya nun kpiikiba na baa ta kpiiri fuure baa sire. Bà ò wari dà sabaya tinkpande baa sire na dè waari, fuure baa sire na dè borika yaama. Bà ò wari dà sabaya na wuro Aseerisi beere, bà ò daka ya yini ò baan m̄aarima.

Baan buu ta tuuri Wuro Aseerisi maarima

¹³ Bà ò tonna wuri tonya dà sabaya sa bà yà tari tinkpanya yaa den n̄ore ta bo wuridambu seema mii. Dà sabare mii wuro parikurima ò bà t̄o wenun sa bà c̄ori, bà koran bà yaa turi bà peti Suifuda fuure: bà paariba na yikuriba na bà peebe na bisu wende dè yon daare bà feri bà botima. Dà maa dà basi wende dè yon daare-di, binde ciri piika na su yendi mii faa bà ta booru adaari f̄a wen piika na yà taari. ¹⁴ Tinkpanya mii dà sabare i tonni wuro

paarikurima-di. Dà maa den bibiri bà wansire dà paarikurima-di fuure baa sire dè won dà yaama baa wan n̄ beesire ò sɔɔru dà wende daare. ¹⁵ Maa wuro ta tɔ nɔɔre, ò tonya seki n̄ coon kasima, bà maakan n̄ mà wansire tin kpɛɛŋu kuu bà ta booru Suusi kù mii. Wuro na Amani bà ì kari bà yāwu daama, sa tiŋu kuu ba ta booru Suusi kù mii yiriba bansu maa bɔtu kpɛemma.

4

Maadose m̄ɛsi Ɛsiteeri sa ò cɔɔsi wuro nendibu Suifuda tori.

¹ Maa Maadose ta wombi daa ta basi ò seki n̄ taasi ò tokoya, ò n̄ deki kuun niina ò n̄ taasi ò yuubu tɔɔporima. Ò ì kpɛkiri tiŋu mii ò ì cendi kpiiceɛya. ² Ò n̄ nendi wuro yete saatire ò seki n̄ yise maatori dà ta ciri sa yiro n̄ yuŋi wuro yete na kuun niina. ³ Tinkpan bekeya yà maasi yà mii, n̄ɛ den nɔɔre wuro paarikurima ta faki, Suifuda seki n̄ yuŋi sɔmɔɔ kpɛende mii, bà n̄ boombe nɔɔre bà ì cendi. Yiriba kutire n̄ deki tokoya yaa ta sɔɔkiti sa bà bo wen kaatiya mii. ⁴ Wuripe Ɛsiteeri yerenti pepeesu na doofariya yaa den ta yerentiti wò tori bà seki n̄ maasi Ɛsiteeri daa ta dɔwu.

Wurupe Esiteeri banja seki n̄ boti kpɛɛmma. Ò n̄ tɔ niina sa bà tɔ Maadose n̄ fobisi kuun niina ò n̄ deki. Maadose maa n̄ yeeri sa ò deki dà niina. ⁵ Esiteeri seki n̄ boo Ataki, doofaride dee wuro den ta wò tɔ sa dè ì wò yerentiti, ò n̄ dè ton sa de n̄ɛ bibi Maadose daa ta wò boti na daa ta see da i wò wiri n̄ maa. ⁶ Ataki seki n̄ yeri ò n̄ tiikanna Maadose wuridambu saatire. ⁷ Maadose seki n̄ wò deukire yaama ma maasi, ò n̄ maasina dikitifa faa den n̄ɔre Amani ta dee ò da daka wuridambu kpaatire kpakiroda mii bà ka koyi Suifuda bà maasi. ⁸ Ò n̄ tɔ Ataki dà paarikurima sabare dee bà ta wari bà n̄ wansire Suusi tin kpɛɛŋu mii dee ta tɔ wenun sa bà kooran Suifuda bà maasi sa ò n̄ɛ dè sɔɔ Esiteeri, ò maa wò maasi maa dà yaama ta wiri. Esiteeri n̄ yen maa taka wuro cɛɛ kasima ò n̄ɛ cɔɔsi ò barika ò wò baaki bà fuure tori. ⁹ Ataki seki n̄ maasi Esiteeri maa den n̄ɔre Maadose ta yaande ¹⁰ Esiteeri n̄ turi ò n̄ ton Ataki sa ò n̄ɛ maasi Maadose ò wa: ¹¹ « Wuro yerentiba bà maasi na fuuya yaa den n̄ɔre ta bo tinkpan bekeya mii bà yini-di sa wuro ka ba boo wan ò dambu mii sa dà tee maa yunji, pe ya do ka-di, bà da wò koo-di. Wuro n̄ yaa sɔɔ ò kpansiki daafa faa bà ta basina wura da tee weeki ka-dan. Dà maa

boti panto ciri munfa-di na maa wuro kàn ta ba m boo wò cɛ.» ¹² Bà sɛki ò taka bà ò maasi Maadose maa Ɛsitɛeri ta dee. ¹³ Maadose ò tuure Ɛsitɛeri ò wa: « O ba ò tamaa sa fen den yon-di da pɛri Suifuda fuure mii maatori o ta bo wuro yete mii. ¹⁴ O ka yeeri sa o basi yomma, Suifuda nennibu da yerunna weedɛɛɲu-di, fen maa na o yete demba bà da yi kooran-di. Yomma dà tori-di seena o ò wɛti wurupe sa o sooki o penna Suifuda.» ¹⁵ Ɛsitɛeri sɛki ò tuure Maadose ò wa: ¹⁶ « taka o kaate Suifuda baa den nɔɔre ta boo tin kpɛɛɲu kuu bà ta booru Suusi kù mii yi boombe nɔɔre n tori yi ò boti wɛnsu sù taari na yɛɛnya yà taari, yoɲo ò ba dii ò maa ba yãa yonda. Mɛn muɲo na n yerenti pepeesu ti da basi mà borika-di. Dà wende n da kani-di paarikurima, n taka wuro cɛ baa n ka da kpɛi n kpɛi.» ¹⁷ Maadose sɛki ò coon ò ò basi maa den nɔɔre Ɛsitɛeri ta dee.

5

Ɛsitɛeri taka Wuro cɛɛ.

¹ Wɛn taarende daare Ɛsitɛeri sɛki ò deki wuri niina ò ò taka wuridambu darika mii ò ò yise wuro deesu nuntuna nɔɔre. Dà mɛende sa wuro kari ò wuri tande yini ò ò

tiitirina nuntun yuṅundootaṅu. ²Maa wuro ta yembi wuripe Ɛsitɛeri yisi darika mii, ò sɛki n wò basi barika. Wuro n sɔɔ wò weeki kpansiki daafa faa bà ta basina wura. Ɛsitɛeri sɛki n tooke ò n findi fà dumma. ³Wuro sɛki n wò bibi ò wa: « Wee-di wo boti nu, wuripe Ɛsitɛeri? o cɔɔsima-di sima nu? baa o ka cɔɔsi sa n tarikan n wuridambu seema ma yendi n wo pɛɛ wɛɛde dè yon n da wo pɛɛ-di.» ⁴Ɛsitɛeri sɛki n tuure ò wa: « Fɛn wuro o ka da seṅi n cɔɔsima, o ì doonunna Amani yi takun deerama maa n ta neki n basi yuṅo o tori.» ⁵Wuro sɛki n ton kasima yini sa bà maasi Amani ò basi sɔɔru bà taka deerama maa Ɛsitɛeri ta basi wuro tori. Wuro na Amani bà sɛki n taka deera mma. ⁶Maa bà ta dii bà n woosi bà yāu difē daama, wuro sɛki n bibi Ɛsitɛeri ò wa: « O cɔɔsima-di sima nu? Daa o ta cɔɔsiti n da wo dà pɛ-di. O cɔɔsima-di sima nu? baa o ka cɔɔsi sa n tarikan n wuridambu seema mà yendi n wo pɛɛ wɛɛde dè yon n da wo pɛɛ-di.» ⁷Ɛsitɛeri n tuure ò wa: « daa n ta cɔɔsiti? daa n ta neki? ⁸Fɛn wuro o ka m basi barika, sa o seṅi sa o da basi maa n ta o cɔɔsiti, na Amani yi son turi yi kpindikun deera kpɛemma maa n ta neki n basi yi tori. Soro-di n ta da o tuure maa o ta m bibi.» ⁹Dà daare,

Amani den yeruntun wuripe Ɛsitɛeri yete na bandari kpeɛɲa-di. Dà ba tantanto ò seki n̄ yen Maadose kari wuridambu nuntuɲu nɔ̄re, Maadose ì ba yikiso sa ò wò suuri yuubu ò maa ba tɔto nɛɛ ò ta kari, pɛri kpeɛɲa seki n̄ puke Amani. ¹⁰ Amani n̄ yɛɛmbɛ ò n̄ kabiri ò yon ò n̄ kori ò yete. Ò n̄ ton bà n̄ boo ò daasitɔɔba na ò pe Sereɛsi. ¹¹ Amani n̄ bà kaari ò kpaati kpeɛnya nɔ̄re na wò bisu kutire na maa borika wuro ta wò kpeɲire, ò n̄ wò tɛɲɛ wuru nunsu sù maasi na wuro yerentiba bà maasi bà nuɲa. ¹² Amani n̄ turi wò n̄ yoori ò wa: « Dà ponde yini, mɛn na wuro ti yendi-di wuripe Ɛsitɛeri ta boo deera kpeɛmma maa ò ta basi yuɲo. Soro mɛn na wuro kan-di ò ta boo deera tɔɔma. ¹³ Arima dà den maaseɲa dà kan t̄n paana kaaride n̄ ɛ n̄ ka yɛmbi Maadose kari wuridambu nuntuɲu. ¹⁴ Mamma seki-di Amani pe Sereɛsi na ò daasitɔɔba bà ta yoote bà wa: « Seke bà pesi daaku ku feema n̄ ì boti biiroma tantansu pisi yenni na sù nun bà kù fikire. Soro siɲire o maasi wuro n̄ seke bà dɔɔ Maadose wɛɛre bà wò duure kù yini ò kp̄ii. Dà wende o da sooki-di o takana bandarika dà deerama fɛn na wuro». Amani seki n̄ pensi dà yaama ò n̄ seke bà n̄ pesi dà daaku bà n̄ kù fikire.

Wuro kpejire Maadose.

¹ Dà yɛende wuro ì ba sooko sa ò sun. Ò ò seke bà ò kpaan saba kpɛende dee den mii bà tòn ta wari daa den nɔre ta basi wuridambu seema mii. Ò ò seke bà ò dè kaari. ² Bà ò kaari parade dee Maadose den ta winsire maa Bikitaani na Teeresi bà den ta kpɛesi sa bà koo wuro. Dà doofariya yà yendi yanya den-di mandi wuro yete, nuntuju nɔre. ³ Dà wende wuro sɛki ò bibi ò wa: « Kpɛmbi sire borika-di bà ta kpɛmbi Maadose nu? Maa Maadose ta basi ò maa, dà tori sima-di bà ta wò kpejire nu?» Ò yerentiba ò wò tuure bà wa: « Bà ba wò kpembo yonda.» ⁴ Wuro ò bà bibi ò wa: « Wan-di bo darika mii nu? Dà mɛende Amani bo ò yuɲuntun wuridambu darika mii sa ò mun maasi wuro ò seke bà koo Maadose daaku kuu Amani ɲo ta fikire wò tori kù yini. ⁵ Wuro yerentiba ò tuure bà wa: « Amani-di bo darika mii.» Wuro ò yoori ò wa: « Ò yɛn yuɲun.» ⁶ Amani sɛki ò yuɲi. Wuro ò wò bibi ò wa: « Wee borika-di n ta da kpɛmbi yiri woro n ta nɛki n kpejire nu?» Amani sɛki ò yawu ò baɲa mii ò ò we: « mɛn ka-dan tɔɔ dɛɛn wan-di wuro

ta da kpembi nu?»⁷ Amani n̄ tuure wuro ò wa: « Ò ka n̄eki ò kpeṅire yiro, ⁸O da candi o wuri toko kpeṅende dee o ta deki, na wuri suketire woro o ta diki, woro den yuubu yini bà ta fòke wuru yuufòkiran̄a. ⁹O maa tonni yiri māaraṅo, wuri nun kpeṅensu tiire-mii , o maa tɔ dà te wuri toko kpeṅende , ò dekire woro o ta n̄eki n̄ maa o kpeṅire. Dà te ka wò dekire ò woosi, ò wò dikire wuri suketire ṅo yini, ò kpiiki nuṅa ò ì tetiri suketire, ò ì kpekirina weena maasi tiṅu-mii, ò ì n̄mbisiti kperi kperima , ò ì we : "cerina maa bà t̄an ta basi yiri woro wuro ta n̄eki ò kpeṅire!"» ¹⁰Wuro s̄eki n̄ tuure Amani ò wa :« O ì kasi, o candi toko kpeṅende na suketire ṅo , sa maa ò ta yoote , ò dekire Maadose woro ta i Suifu, woro ta pukiri yerika wuro nuntuṅu n̄ore . O basi maa o ta yayi ma maasi , o ba cuki yomma baa ma yon . ¹¹Amani n̄ canni toko kpeṅende ò n̄ d̄e dekire Maadose maa ò ta woosi, ò n̄ wò dikire suketire yini. Amani n̄ kpiiki nuṅa ò ì wò kpekirina weena maasi tiṅu-mii , ò ì n̄mbisitina kperi kperima ò ì we :« cerina maa bà t̄an ta basi yiri woro wuro ta n̄eki ò kpeṅire!» ¹²Maa bà ta woosi, Maadose n̄ kpindi ò yerika parade c̄e, wuro yete nuntuṅu n̄ore . Amani s̄eki n̄ tiiki kasima ò n̄ kori ò yete, ò

ì yabitorina ò nuḡa , maatori feefa ta wò koi kpeemma . ¹³ Amani seki ì tɔku ò pe Seereesi na ò daasi tɔba, daa ta basinde wò yini . Ò pee na ò cekootiba, bà ò wò maasi bà wa : « Maadose woro den nuḡa-mii o ta muukirunde maa o yon , ò ka i Suifu ka-di , o wò kpate-di . O da ì tɔkititi o ì muukiti-di o mun dori ò bande cayi cayimuḡo.» ¹⁴ Bà kpaari bà wò maasantina, wuro tonya ò nendikun, yà ò dookanna Amani kasima tori sari nee Esiteeri ta basiti deera kpeemma .

7

Bà koyi Amani daaku kuu ò ta fikire Maadose tori kù yini.

¹ Wuro na Amani bà ò taka wurupe Esiteeri yete deerama.
² Dà wen yennende daare wuro ò turi ò ò bibi wuripe Esiteeri sa bà dii bà ò woosi bà yāwu dife daama ò wa: « Wee-di o ta neki o m cɔsi nu? N da wo dà pee-di. Wee di o ta neki nu? Baa dà ka i ò tarikan n wuridambu seema mà yendi n wo tɔ wɛrede dè yon ò da wo tɔ-di. » ³ Wuripe Esiteeri seki ò tuure ò wa n ka piisi barika o cee, sa o turi o yembi sa dà sɔti, nɔḡe ò mii n i fɔ. Maa n ta wo cɔsiti-di

dà cɛɛ. O maa penna n fuure demba maa n ta neki-di dà cɛɛ. ⁴ Men na n fuure demba bà ti kɔɔsi-di peebe na dooba sa bà ti kooran, bà peti ti fuure de kan i paa. Bà yaa mun ka ti wẽt̃ire yombina yon ka-di n mun da i sini-di, n mun ba biireti sa n yaasire wuro dà tori. ⁵ Wuro Aseerisi seki n̄ candi yaama ò n̄ bibi Wuripe Esiteeri ò wa: « Yiri yɔ̃ɔri siwo-di basi ma den borika nu? Da tee bo saa n̄ nu?» ⁶ Esiteeri n̄ wò tuure ò wa: « ti wakiti tɔɔ woro ta i ti yiribere dà i Amani-di. Ò i yiri yɔ̃ɔriwo muɔo-di, oɔo-di basi mamma. Furuku seki n̄ puke Amani kpɛɛmma wuro na wuripe bà nuɔa mii. ⁷ Wuro seki n̄ yikisi deerama cɛ ò n̄ yerina peri kpɛɛɔa ò n̄ taka wuridambu darika mii. Amani n̄ maɔi sa wuro da seke bà wò koo-di, ò seki ì cɔɔsiti sa wurupe Esiteeri n̄ tan ò m̄ɛere. ⁸ Maa wuro ta yikisunde wuridambu darika mii ò n̄ turun deerama cɛ ò seki n̄ m̄ɛen Amani dori ò yuri wurupe Esiteeri yini. Wuro seki n̄ soore kperi kperima ò wa: « daasi woro neki ò turi ò basi wuridambu mii wuripe yɔ̃ɔrima n nuɔa mii-di?» Sa wuro dà koonaa ò yaama ò yerentiba seki n̄ kpaate Amani nuɔa cabire^e. ⁹ Dà wende Aribona wuro doofariya yonto

^e7.8 Nɛɛ ti ta daka n̄ maa sa bà "kpaate Amani nuɔa cabire"

yon seki n̄ yoori sa wuro ten kpaari ò yisi ò wa: « Ceri daa feeku Amani ta fikire o yete mii kù i boti biiroma tantansu pisi yenni na su nun sa bà koo ku yini Maadose woro ta penna o fòoku.» Wuro seki n̄ tɔ nɔ̄re sa bà koo Amani dà daaku yini. ¹⁰ Bà seki n̄ koo Amani daaku kuu ò ta fikire Maadose tori kù yini. Dà wende yaa-di wuro perika ta dori.

8

¹ Dà wende yontinde daare wuro Aseerisi seki n̄ canni Amani Suifuda yiribere yete na ò botima ò n̄ pɛɛ wuripe Esiteeri. Maa Esiteeri ta maasi wuro sa Maadose i ò kpento kuro bika, wuro seki n̄ wò boo. Maadose n̄ taka wuro cɛɛ. ² Wuro seki n̄ fobiri baan buu ta tuuri ò m̄arima buu ò den ta pɛɛ Amani ò n̄ turi ò n̄ bù daari ò n̄ bù pɛɛ Maadose. Esiteeri n̄ turi ò n̄ wò kurena Amani botima sa ò ò ma cɔ̄tiri.

Wuro paarikurima maa ta penna Suifuda

³ Esiteeri n̄ turi ò n̄ maasanna wuro ò ò yikina wò nuɲa ò ò wò cɔ̄siti ò cennina ò ò we o ba nɔ̄ɲe sa yɔ̄ɔrima maa Amani Akaki bika ta mun kpɛɛsi Suifuda yini sa mà bà

yontiba da sooki bà won sa o kuun yaama-di bà ta yau.

nennikun. ⁴Wuro sèki n̄ sɔɔ Ɛsitereeri weeki ò kpansiki daafa faa bà ta basina wura. Ɛsitereeri n̄ yikisi ò n̄ yise wuro nuɗa. ⁵Ò sèki n̄ yoori ò wa: « Fɛn wuro o ka mɛɛnde dà sɔɔti, n̄ ka piisi barika o cɛɛ, maa n̄ ta n̄eki n̄ yoori mà ka da seɗi sa o turi o yɛmbi sa n̄ tiiri o nuɗa mii, tɔ n̄ɔɔre bà wari sabare dee ta da peti Amani Amedata bika, Akaki fuure deɗo den sabaya yaa ò ta wari sa ò sooki ò koonaa Suifuda baa den n̄ɔɔre ta bo o wuridamdu seema mii. ⁶Sa maatori n̄ ta ba sookiti n̄ ì ninti n̄ fuure n̄ i bo sɔntɔ mii. N̄ ba sookiti n̄ ì ninti n̄ fuure pɛtima.» ⁷Wuro Aseerisi sèki n̄ maasi wuripe Ɛsitereeri na Suifuda fuure deɗo Maadose ò wa: « Ceri men-di cante Amani yete n̄ dè pɛɛ Ɛsitereeri n̄ seke bà n̄ koo Amani daaku yini sa maatori ò ta kpɛesi sa ò peti Suifuda fuure ⁸yinyi n̄ maakan wari Suifuda sabaya na wuro beere yi daka yà mii maa yi ta n̄eki Suifuda tori, yi dakana wuro m̄aarima maa ta bo ò baan yini sa maatori n̄ ta ba sookiti n̄ peti maa bà ta mun wari saba pɔpɔɔre dee ta tuuri n̄ m̄aarima.» ⁹Dà wende yontinde daare bà sèki n̄ boo wuro saba waritiba bà maasi dà den i ciri taarenfa faa bà ta booru sifaani fa wen pisi-yenni na ya taari daare-di, dà saba waritiba n̄ dɛɛɛ Maadose paarikurima bà n̄ wari maa

ò ta dee. Bà den wari dà sabaya Suifuda na wuro paariba na baa ta kpiiri tinkpan bekeya na yerenti kpeemba baa den nɔɔre ta bo wuridambu tinkpan bekeya kɔwukpa na pisi-yenni na ya beren yaa ta bo Ĕendi tinkpande sari Etiyopi tinkpande-di. Bà den wari dà sabaya fuure baa sire na dè waari borika baa sika na kà timma. Bà ñ wari Suifuda denya bà borika kaarima na bà waari mii. ¹⁰ Bà ñ wari dà sabaya na wuro Aseerisi beere bà ñ daka yà yini m̄aarima maa ta bo ò baan yini. Bà ñ ya tonna wuri tonya yanya ñ diki suketireda baa ta kasi, baa bà ta tonsi wuro suketireda mii, bà ñ tɔsiki saba nya. ¹¹ Bà wari dà sabaya mii sa: « Wuro-di tɔ nɔɔre sa Suifuda baa ta bo tinna naa den nɔɔre ta bo wuridambu seema mii bà kaate bà tan bà m̄ɛya. Bà ñ bà pɛɛ nɔɔre sa bà kooran bà cɛri bà pɛti fuuya na taakati caasu suu ta da waare sa sù bà taana. Bà ñ turi bà i botina nɔɔre sa bà kooran peebe na bisu, bà ferina fuu nya demba botima. ¹² Dà basi mma den da basi wende de yon daare-di wuro Aseerisi wuridambu tinkpanya yà maasi yà mii, Adaari cirifa faa ta i binde ciri piika na sù yenni wen piika na yà taari daare. » ¹³ Bà ñ beeri tinkpan bekede baa sire dà sabare sa bà wansire dè yaama, fuure baa sire ñ

won. Suifuda n̄ maa beesire bà s̄wuru dà wende daare bà d̄woti bà yiribereda piire. ¹⁴ Maa wuro ta t̄w n̄wore wuri tonya s̄eki n̄ diki suketireda bà n̄ tiiki kasi-kasima bà n̄ wansire dà yaama Suusi tin kp̄eɲu mii. ¹⁵ Maadose n̄ yerun wuro yete ò ì dekirina wuri tokoya, banne dende i boti wennun t̄eribu na poribu ò n̄ t̄ɲɛ d̄e yini toko kp̄eɲde, d̄e maakan i boti wennun poribu na t̄eribu. Ò n̄ f̄ɔkɔna wura yuuf̄ɔkɔran kp̄eɲa. Suusi tiɲu demba bà maasi bà s̄eki n̄ pite bà ì sooriti bà ì s̄ɔkiti bà bandarisu. ¹⁶ Dà wende s̄eki n̄ w̄ti Suifuda tori bandari kp̄eɲa na sookima wende. ¹⁷ Tinkpan b̄ekeya yà maasi yà mii na tinna naa den n̄wore wuro n̄wore ta faki Suifuda ì deeriti bà n̄ m̄nsan diima, bà n̄ basi deera kp̄emma. Fuu d̄ɛnya demba s̄eki n̄ w̄tire bà yon Suifuda sa maatori bà den ta pite bà ì tinni Suifuda.

9

Suifuda koorambi bà yiribereda.

¹ Adaari cirifa faa den ta i binde ciri piika na su yenni wen piika na yà taari daare-di bà den ta da d̄ɛb̄e wuro n̄wore dee ò ta bire. Suifuda yiribereda i tama sa bamba-di da kpaa sookima. Dà s̄eki n̄ debiri Suifuda n̄ sooki bà

yiribereda . ²Suifuda ò kaate wuro Aseerisi wuridambu tinkpan bekeya yà maasi yà mii, tinna na maasi nà mii, bà ò taana baa ta kpeesiti sa bà bà basi yōrìma. Funna ò puke yiriba kpeemma, sa maatori Suifuda den ta kpere kpeemma, yonjo i ba sookiti ò yise bà nuṅa mii. ³Yerentiba baa ta bo tinkpan bekeya mii na wuri nunsu na baa ta kpiiri tikpan bekeya na yerenti kpeemba baa ta nuṅana wuro bà seki ò teetena Suifuda maatori bà den ta tindi Maadose. ⁴Maadose den bo para kpeende-di wuridambu mii. Ò beere i foki tinkpan bekeya yà maasi yà mii, ò wenun ò takiri bu ò kpeṅiti. ⁵Suifuda seki ò basi bà yiribereda maa bà ta neki bà ò bà kooran na takimada bà ò bà peti cayi cayi. ⁶Tin kpeṅu kuu bà ta booru Suusi kù mii, Suifuda ò koo dooba kowusi nun. ⁷⁻¹⁰Bà ò koo Amani bisu piika. Amani ḡo den i Amedata bika-di ò maa i Suifuda yiriberē. Ceri dà bii nsu beeya: Parisādata na Dadifō na Asipata na Poorata na Adadiya na Aridata na Parimasita na Arisayi na Aridayi na Fayesata. Arima bà den ba baa bà botima. ¹¹Dà wende yontinde daare bà ò maasi wuro, yiriba baa den nōre bà ta koi tin kpeṅu kuu bà ta booru Suusi kù mii maa bà kutire ta mē. ¹²Wuro

sɛki n̄ maasi wurupe Ɛsiteeri ò wa: « Tin kpeɛɲu kuu bà ta booru Suusi kù wenun cikire cɛɛ Suifuda koyi yiriba kɔwusu nun-di na Amani bisu piika. Tin kpan bekeya mii wee-di da i dɔyi nu! Arima baa maa dà ta basi mma o cɔɔsima di sima nu? Maasi n mii daa o ta neki n da o dà basi-di. » ¹³ Ɛsiteeri n̄ tuure wuro ò wa: « O ka seɲi, o nɔɲɛ Suifuda baa ta boo tin kpeɛɲu kuu bà ta booru Suusi kù mii bà son tɔɔsɛ bà basi maa bà ta basi maa yuɲo. Bà maa canni Amani bisu piika suu bà ta koyi, bà sù dɔɔki bà duure daatu yini. » ¹⁴ Wuro sɛki n̄ seɲi sa bà baasi mà borika. Bà n̄ wansire yaama tiɲu kuu bà ta booru Suusi kù mii. Bà n̄ caani Amani bisu bà n̄ sù dɔɔki bà n̄ duure daatu yini. ¹⁵ Suifuda baa ta bo tin kpeɛɲu kuu bà ta booru Suusi kù mii, bà n̄ turi bà n̄ kaate wen piika na yà naasi daare Adaari cirifa mii. Bà n̄ koo dooba kɔwusu taari dà tiɲu mii, arima daa den nɔɔre ta i bà botima bà ba baa dà yonda. ¹⁶ Suifu tɔɔba baa ta bo tinkpan bekeya mii bà maakan n̄ kaate sa bà tan bà mɛɛya. Bà n̄ caabe bà yiriberɛda. Bà n̄ koo bà yiriberɛda tusiya pisi beren na yà num bà maa i ba baa bà botima. ¹⁷ Adaari cirifa wen piika na yà taari daare-di bà ta basi mma. Wen piika na yà naasi daare bà sɛki

̀n fɔɔsi, b̀n ̀n d̀ w̃t̃ire deerama wende. ¹⁸ Arima Suifuda baa ta bo tin kp̃eɛɲu kuu b̀n ta booru Suusi k̀ mii, bamba den ̀n kaate wen piika na ỳ taari na wen piika na ỳ naasi daare-di. Wen piika na ỳ nun daare b̀n maakan fɔɔsi b̀n ̀n d̀ w̃t̃ire deerama wende. ¹⁹ Danda-di seke Suifuda baa ta bo tin muuna mii, b̀n ta w̃t̃ire Adaari cirifa wen piika na ỳ naasi daare deera kp̃eɛmma wende. D̀ wende daare b̀n ̀n t̀n m̀n diima b̀n ̀n d̃eki b̀n t̃ɔba, b̀n yaa ̀n t̀n turi b̀n ̀n p̃eɛkina b̀n t̃ɔba p̃eɛya. ²⁰ Maadose ̀n wari sabaya mii daa den ñɔre ta basi ̀n ̀n beeri Suifuda baa ta bo feema na nuɲama wuro Aseerisi wuridambu seema mii. ²¹ ̀n beeri ñɔre sa b̀n w̃t̃ire cirifa faa b̀n ta booru Adaari f̀ wen piika na ỳ naasi na wen piika na ỳ nun deerama wenya. B̀n ̀n t̀n deer̃i wen nya daare binya ỳ maasi. ²² Sa maatori d̀ wenya daare ta-di Suifuda ta sooki b̀n yiriber̃eda, b̀n cerimaɲa ̀n w̃t̃i bandarika. Danda-di seke d̀ ta bibi sa b̀n w̃t̃ire d̀ wenya deerama na bandarika wenya, yaa den daare b̀n t̀n ta da p̃eɛki b̀n t̃ɔba p̃eɛya sarina paasu b̀n ̀n su p̃eɛ p̃eɛya. ²³ Suifuda seki ̀n seɲi Maadose yaama d̀ deerama ̀n w̃t̃i kaakun. ²⁴ Maadose den b̀n tente sa Amani Amedata bika, Akaki fuure deɲo Suifuda yiriber̃e, den-di

kpɛɛsi sa ò pɛti bà fuure ò ò seke bà ò fuki bokidikiti yii bà ta booru "puurimu" sa bà yen wende dee daare bà ta da bà kooran. ²⁵ Maa dà yaama ta faki wuro cɛɛ, ò sɛki ò wari sabare ò tondi sa maari yɔɔrima maa Amani ta mun boti Suifuda yini mà kpinni ò yuubu yini. Bà dɔɔ bà tirisu wɛɛya oŋo na ò bisu bà bà duriki daatu yini bà kpɛi. Bà sɛki ò dɔɔ bà tirisu wɛɛya bà ò bà duriki daatu yini bà ò kpiiran. ²⁶ Danda-di seke bà ta booru deera mma "Puurimu". Maa Maadose sabare den ta yoote na daa den nɔɔre den ta nɛnikunde Suifuda na daa bà ta yɛmbi. ²⁷ danda-di seke Suifuda ta wɛtɛre deera mma kaakun bà mumba bà tori na bà bisu na baa den nɔɔre ta da wɛtɛre bà yon Suifuda bà tori. Binde baa sire dà tantande ka nɛnunkunde bà ò tòn dɛɛbe paarikurima maa Maadose den ta bire daa ta tiitirina deera mma bà ò mà basi. ²⁸ Suifuda fuure mii dɔɔrima cɛtɛma baa sima, yete baa sire, tin kpan bɛkɛya mii na tinna naa den nɔɔre ta bo wuridambu seema mii, bà ò tòn basi puurimu deerama dà wɛnya daare. Bà ò dà wɛtɛre kaakun, maa bà bisu ta ba cukuna daande daa den ta basi. ²⁹ Wuripe ɛsitɛri, Abisayidi pepeka na Maadose woro ta i Suifu bà ò warina seetiteema bà ò tɔ saba yennende dee ta

yawu mma puurimu deerama yaama wenun. ³⁰ Bà ò tari dà sabaya Suifuda bà maasi, baa den nòre ta bo tinkpanya kòwukpa na pisi yenni na nà beren wuro Aseerisi wuridambu seema mii. Dà sabaya mii bà ò wari sa banside na tiirima ò i bona baa wan. ³¹ Suifuda ò yen maa wētire puurimu wenya kaakun wenya. Sa maa wurupe Èsiteeri na Maadose woro ta i Suifu bà den ta seke bà ò boombe nòre wen yonya daare bà ò cerimantina bamba na bà bisu, dà wenya tóya tòn ka nennikunde bà tòn tónté bà boombe nòre bà cerimantina bà ka woosi bà maa deeri puurimu deerama. ³² Èsiteeri paarikurima maa ò den ta tó, mamma-di seke puurimu deerama i bo, bà ò mà wari sabare mii.

10

Maadose wēte yiri kpeņo

¹ Wuro Aseerisi seki ò bire dampo tinna naa ta bo ò wuridambu seema mii sarina naa ta bo faane bariku nà tori. ² Wuro basima mà maasi ò wēri kpeembu na ò saare na maa borika ò ta kpeņire Maadose, bà mà wari-di Mēedi na Perisi wuruba sabaya mii. ³ Dà i porima wuro Aseerisi ponde yini Suifuda fuure deņo Maadose den-di dēbirinun.

Suifuda tori ò den i yiri kpεεjo-di ò fuure demba bà maasi
bà i wò nêki sa maatori ò den ta kpεεsiti sɔɔtima ò fuure
tori ò i nêki banside bà tori.